

Лаза Лазић

OPERATIO SOLIS

OPERATIO SOLIS

Продубљење сопственог људског била је у свим временима операција по личност опасна, тешка, драматична, чак и смртоносна, мистеријска, алхемијска, гностичка, мистичка, психоаналитичка, пут обожења. То није сазревање које доноси биолошки процес. То је вољно приступање себи, крваво одрицање од привида.

ЕТИКА КОСМИЧКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Мада не знамо где су, једном ћемо се суочити с њима. До тога дана, зацело ћемо се и ми знатно променити. Људска врста, чије су водеће силе, данас, теоријски и практично, утилитарне идеје и лична добит, треба већ сада да састави једну Општу Етику интерпланетарне, интергалксијске заједнице! Да се не бисмо изненадили. Не можемо знати какве побуде, нарави, законе, какав морал имају бића које сада ни издалека не познајемо. Свака заједница мора се позивати на нека правила. Да ли? Искуство нам говори да сви закони, па и физички, имају одступања, треба видети колико су бића других светова склона да граде, рецимо, правне

системе, да имају веру, поштују договоре и колико су уопште спремна да се држе оног што је можда супротно њиховом интересу. Да ли ће међусобни односи становника разних пунктова у васиони бити успостављени на интересима, или тек на радозналости, или ко зна на чему другом? Како год о томе размишљали, морамо, можда с чуђењем, закључити, да основни постулати људског бића на Земљи, етички, морални, правни, хумани, онакви како их је одредио Највиши ум, и какви су овде као Закон успостављени, могу вредети и ако замислимо заједницу с бићима с разумом, на било којој тачки свемира да је њихово станиште, било како да изгледају, било какав да им је дух! Разумна, интелигентна бића, свеједно у којој мери, било где да су, морају имати *дух*. Без духа *individuum sapiens* не може постојати, нигде. Не може се одржати. Биће не одржава његов састав, него његова бит, став, позваност, упућеност, сврха. Ни све васионе не постоје тек тако. Не би се могле одржати. Чим су створене, чеда створења, дела ствараоца, у њима је све далекосежно засновано, без обзира какве менталне или самоодржавајуће силе њихови становници поседовали. Дух сваког бића, као и дух свеукупног Бића, као и дух јединог, врховног бића, исти су. Зато сматрам, без обзира на превенцију, да ће и онај неземаљски субјект кога првог будемо срели имати своју етику. Та етика, таква Етика, једноставно, не може бити другачија од наше!

СТРАХ ОД СТИДА

Земљак ми се жали да осећа нервозу пред јавни наступ. Пред испит, пред час када се појављује пред публиком, пред судом, пред мноштвом... То се код њега јавља као стрепња да ли ће све, иначе с његове стране добро припремљено, успети. То је оно сомборско: „да се не осрамотим!” Сомборцима је то што они зову *срамотиша*

најстрашнија ствар! То је врло ригорозна страна једне конзервативне, помало амишке етике! Морала иначе сасвим беспрекорног. Али, разуме се, одатле извире траума, једна нездрава грижа, унутрашњи немир – страх од стида – а доследан, нормалан, честит човеков став, етичка постојаност, треба да резултује смирењем, *миром*. То је парадокс на којем ми дрхтимо. Одатле преосетљивост. И обрнуто – преосетљивост ово осећање и ову одговорност само још више заоштрава.

ДОСЛЕДНА НАУЧНА МИСАО

Доследна научна мисао води у ћорсокак. Не мислим на текућа решења, на проналаске, на откривање чињеница, на заслугу што се могу стварати артефакта која помажу људима, откривају методи који сузбијају болести, подржавају и продужују живот и омогућују да истраживачке сонде продиру у свет све дубље, не, мислим на философију практичне науке, која упорно материјализује све биће – претварајући апсолутно све пред собом у физичке честице, у биолошки хемизам, квантну механику и у дејство интеракција у макрокосмосу... Ако у истраживању људског мозга, церебрума, у функционисању људског ума, налазимо за све неки центар (састављен од п-брана које вибрирају), средиште које покреће и људску мисао и машту и идеју и осећање и акцију и раст и метаболизам и дар и карактер и темперамент и тако даље, дакле и дух, ако за све постоји честица која то носи, онда се заправо превазилазе сви физички закони! Најбржа на свету није светлост, него је на свету најбржа мисао. Људска мисао не може имати честицу ни као састав ни као преносницу силе. Људска мисао је оно о чему се, у ствари, данас врше истраживања: *ирренујини иренос* (нечега, било чега) на било коју одређену тачку у свемиру. Па то већ

постоји! Ето – мисао. Како је наша мисао на рубу сваке галаксије, у центру сваког сунца, у магми сваке тамне материје или интеркосмичких празнина, на које год само овог часа помислимо, а тако је, онда је искључено да неки талас, као у радара, у ехо-сонде, може тамо отићи, додирнути предмет наше мисли и вратити се на траг, као у управљању авионом или у риболову, јер би услед незамисливих даљина честице нашег духа, да би превалиле тај пут, морале имати милијардама пута већу брзину од светлосне. А то је апсурд. Заправо, мисао има ту брзину, али стога што мисао није материјална, зато што је мисао Дух. А ако је и дух сав од честица, онда свака досадашња физика мора да доживи потпуни слом. Сложићемо се онда, господо, сви ми, у најмању руку, да под капом небеском постоје и такве ствари о којима наша милост и не сања.

НАУКА И ЗАКОН СВЕТА

За сваким великим физичким законом, биолошким законом, математичким законом, космолошким законом, и уопште за сваким значајним законом који открије и постави наука, услеђује нова слика света. Ништи се дотадашње схватање света. Уобличи се нова представа света као истина о целини, добијамо нов, преобликован свет. То онда постаје део знања, културе, образовања, а у самој науци нова траса путање, нов смер истраживања у оквиру апсолутизоване доминантне теорије. Ствари постају не само доказане, него и прописане. У друштвеним наукама људи су још практичнији. Ту се *полази* од прописаног закона, конструише се *ad hoc* теорија, па се докази нижу унатраг до темеља. А шта се у природи за то време мења? Следи ли стварност достигнућа науке? У суштини не мења се ништа. Природа има тежњу да функционише сама по себи, што је чинила хиљадама

векова, без обзира на теорије, схватања, тумачења и рецепцију стварности... Разуме се, човек, заправо, у врло великој мери, мења свет, руководећи се законима науке и узимајући их здраво за готово. човек, упркос томе што му вид није потпуно избистрен, овим парцијалним, а често и погрешним налазима науке тежи да своју моћ и власт (чак и без обзира на мотивацију) апсолутизује. Научна достигнућа су плод, између осталог, гигантске стрпљивости, али човечанство у целини заправо је нестрпљиво да сазна *Коначни закон*, па користи велика сцијентифичка знања као крајња знања. А зашто то човек ради, ја не знам. Зато што није смеран, и зато што му је лице окренуто у једном смеру. Подсвесно, човек је биће наде и зато он пропушта да се осврне. Њему је ништење ранијих открића и закона, пренебрегавање ранијих знања, у навици, у несмерности, у несмотрености његовог бића! Ретко се ко упита: а да није можда Закон свега већ пронађен? Зашто би некадашњи људи били глупљи од данашњих? Због алата, због недостатка научног прибора, непознавања чињеница? Па и данашњи људи имају тек врло кратке сонде што се Универзума тиче! Људи не познају све чињенице, оне које ће се тек сазнати и које ће променити данашњи модел схватања света из корена! Ретко се ко пита – да – али готово свако већ зна: да је основни и свеобухватни Закон човека, Закон правиче, Закон истине, Закон неба и земље и Закон љубави, већ одавно нађен и одавно постављен. Иако науци одајемо сваку част, и знамо колико она такође доприноси дигнитету и добробити човечанства, и не супротстављамо се ни методама ни тврдњама науке, морамо да кажемо да Велики, свеобухватни, коначни Закон човека и света, нема с науком, у данашњем смислу те речи, готово никакве додирне тачке. Човек појединац, човек као такав, одувек и заувек поседује у себи самом комплетно средство за познавање *Тео-*

рије свега, универзалног Закона свих еона! Несрећа човека, појединачно и у целини, потиче само са заборављања и напуштања тог Закона, због неверице, презирања његовог духа и речи и услед олаког а погубног супротстављања том Закону.

КА КОНАЧНОЈ ТЕОРИЈИ СВЕГА

Потпуно је оправдан став савремене физике која сматра да један исти закон мора важити свугде и за све. Морају се на исти начин разумети, схватити и тумачити сви куткови света. Лако је било живети док се сматрало да принципи такозваног макросвета обухватају сав простор, да је време уједначено, а да је твар која испуњава цео простор медиј у којем и кроз који делују силе које обављају сву динамику и у којем се врше сви процеси света. Колико радознала, толико је људска природа жељна и коначне утоке, односно спокојства. Није случајно слика највишег могућег идеала за човека увек извезан рајски боравак његовог ако не тела, а оно душе, у пределима вечитог мира. Рајски спокој. Нема рајског спокоја на Земљи, морамо га тражити, обећавати, или патворити, можемо се заваравати да је близу. Песници, а срећом и најврснији научници, то знају. Они највећи увек ће разарати и најмању илузију да смо већ открили могућност савршенства на Земљи. Живот разумних бића на некој планети, разуме се, може бити близу савршенства, у Универзуму може све бити, али претпостављам да оно нигде није створено тако што је прескочило истину, не суочавајући се са истином, него једино и само: путем истине. Највећи философи, највећи истраживачи, највећи духови, најумније главе, најстраснији пророци увек су били одлучни и бескомпромисни рушитељи уходаних система. Они нису дали да се пипци система укорене у земљу толико да ту остану заувек и да расипа-

ју своје рђаво семе у бескрај. Они су оплодили земљу крчећи је... Али и питање верификације закона које открива човек сложено је питање. Највиши умови, такође, знају да се не ради о потирању Закона, него о налажењу онога Праисконског, јединог и стварног Закона који постоји, а који заправо треба одбранити од заблуда и нових заблуда, ма колико текући налази човека личили на апсолутну и досад незамисливу новост. Христ је рекао да он није дошао да руши законе, него да их потврди. Зато је ново сунце знања, истине, вере, чињеница и систем, само зора оног истог Сунца које је било зашло, па се поново рађа.

Без обзира на понесеност модерне науке и њену још увек доминантну склоност да искључује из свог видокруга све начине мишљења који су супротни њеној догми о саморазвоју природе, о непостојању или секундарности духа, на њену заљубљеност у опит и игноровању душе, у њено веровање у историчност и детерминизам, на њено непознавање езотерије из које је сама израсла, и друге начелне и парцијалне мане, морамо сви данас бити на њеној страни у специфичној њеној ситуацији, коју поред свих гигантских налаза до којих се дошло током прошлог и почетком овог века, можемо назвати и *кризом*, морамо бити на њеној страни, јер на трагу налажења *Теорије свега*, она се најзад инстинктивно упреже у сплет сила који ће довући кочију знања ка пуном спознавању Једног. Већ традиционално неслагање физике у погледу једних закона (иначе потпуно утврђених и делатних) у свету Великог са другим, другачијим законима који владају (такође ефикасно и потврђено) у свету Малог, значе долазак до једног екстракапиталног питања у поимању (физичког) света! Рад на решењу овог космолошког и податомског физичког проблема, и његово евентуално решење, до ког ја лично уопште не сумњам да ће доћи, довешће зацело до даљег сазревања и научне и уопште

хуманистичке мисли, мисли човека, разумног бића, о даљем путу *Уједињене теорије о материјалном и духовном јединству Бића*. У свету Једног не могу постојати две коначне Истине. Ма како био структурисан Свет, са постојањем у њему свих физичких и метафизичких сила, при постојању и твари и Духа, мора, дакле постојати такође јединствен одговор. Нерешено питање настанка Света, без обзира на дилеме саме физике о крају и почетку, о појму бесконачности или ограничености света, о суочењу науке и Духа (до дотицаја мора доћи, или је већ дошло), са данас подцењеним креационизмом, са Светом створеним Речју, дакле са философски или метафизички постављеним питањем о заиста коначној теорији свега, ја видим научну будућност (насупротив слободу атрактивне научне фантастике која користи научно знање за своја маштања), ја видим науку као сведока Истине.